

Bestemmingsplan Distriport

Onderzoek naar rechtmatigheid besluitvorming

Toelichting aan de raadscommissie d.d. 27 mei 2013 door
Kim Brand (voorzitter rekenkamercommissie)

Waar gaan we het over hebben?

1. Aanleiding onderzoek: vraag van de raad
2. Onderzoeksaanpak
3. Antwoord op de deelvragen
4. Conclusie n.a.v. de hoofdvraag
5. Aanbevelingen
6. Vragen/reacties aan de rekenkamercommissie

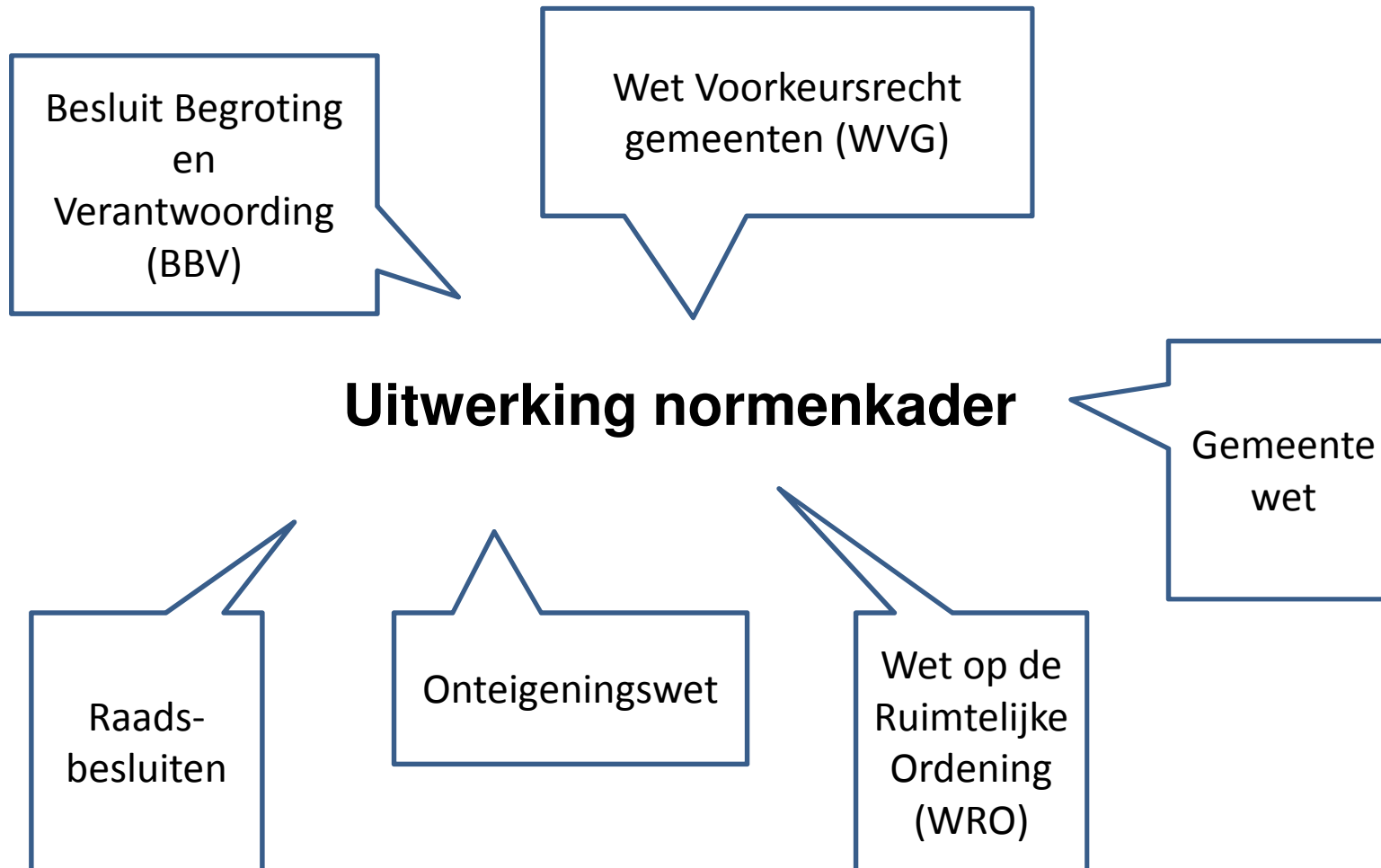
Aanleiding onderzoek: vraag van de raad

- Is aan alle geldende wettelijke en bestuurlijke eisen voldaan bij de totstandkoming van het **bestemmingsplan** Distriport? *Kernbegrippen*
- Is de raad **tijdig en volledig voorzien van alle informatie** om bij de vaststelling van het bestemmingsplan de juiste afwegingen te kunnen maken ten aanzien van haar kaderstellende en controlerende rol?

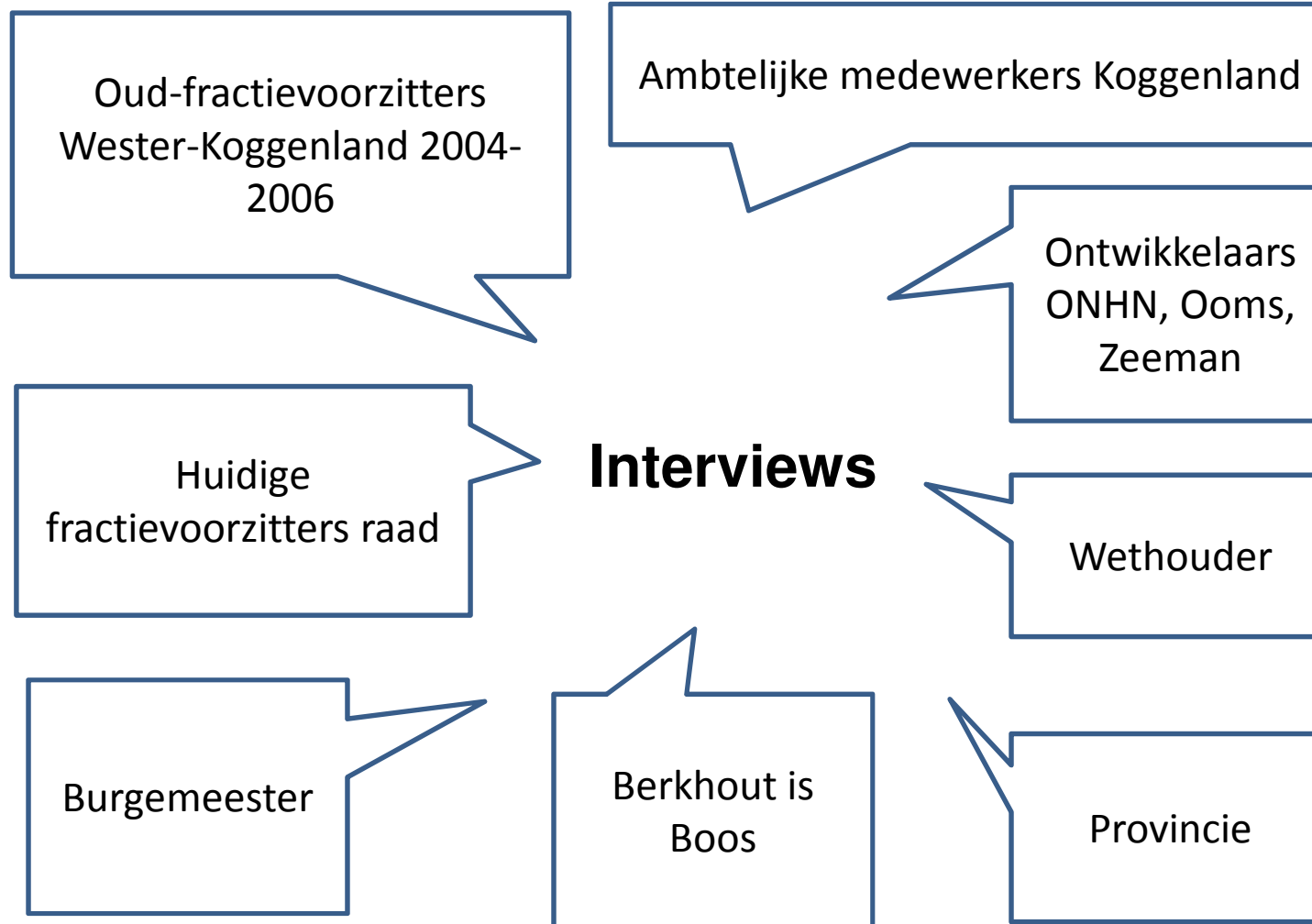
Onderzoeksaanpak (1/3)

1. Uitwerking normenkader
2. Dossieranalyse en chronologisch feitenrelaas
3. Uitbreiding dossieranalyse gericht op deelvragen
4. Interviews met betrokkenen en validatie van gespreksverslagen
5. Rapportage met conclusies en aanbevelingen

Onderzoeksaanpak (2/3)

Onderzoeksaanpak (3/3)

1. Door welke partijen is het bedrijventerrein Distriport als een gewenste ontwikkeling gekenschetst en wie hebben het plan geïnitieerd?

- Provinciale Staten, de gemeente Hoorn en het regionaal bedrijfsleven hebben dominante rol gehad in besluitvorming.
- Gemeente (Wester)Koggenland heeft meegewerkt vanuit (reëel) risico van annexatie van gebied door gemeente Hoorn.
- Koggenland koos voor faciliterend grondbeleid en publiekrechtelijke medewerking.

2. Met welk doel is het bestemmingsplan Distriport opgesteld en zijn alternatieven overwogen om dat doel te bereiken?

- Voorzien in de behoefte aan regionale bedrijventerreinen in de regio West Friesland in 2004-2014.
- Secundaire doelen geformuleerd voor ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid en voor de financiële aspecten (gemeente zelf geen bijdrage).
- Distriport was alternatief voor andere gebieden.

3. Kan in redelijke mate verwacht worden dat het doel gerealiseerd wordt en zijn voldoende meetpunten geformuleerd om dit aantoonbaar te maken?

- Er zijn voldoende meetpunten voor de realisatie van de doeleinden geformuleerd.
  - Vertraging door procedures bij Raad van State.
  - Gerechtelijke procedure over onenigheid over het grondeigendom tussen de provincie en Distriport CV/BV loopt nog.
  - Oorspronkelijke behoefte aan bedrijventerrein is er niet meer.
- Verdere planverloop ongewis

4. Zijn bij de bestemmingsplanprocedure noodzakelijke en voldoende voorwaarden gedefinieerd en zijn de risico's in voldoende mate in kaart gebracht?

- Ja, voorwaarden zijn gedefinieerd.
- Bij Afsprakenkader (2007) was beeld dat ontwikkelaars over alle gronden konden beschikken (ook bij henzelf) Dat bleek later (2009) niet zo te zijn. Dit risico is in 2007 onvoldoende onderkend.
- In planning geen rekening gehouden met vertraging in de planologische procedure a.g.v. te verwachten beroep bij de RvS tegen het bestemmingsplan Distriport.
- Het later groeiende risico van een lagere en wegvallende vraag a.g.v. van de crisis is onvoldoende onderkend.

5. Op welke momenten en in welke fasen is de raad gedurende het procesverloop geïnformeerd over de plannen met betrekking tot het bedrijventerrein Distriport?

- Zie voor overzicht het rapport.
- Uitzondering betreft een verklaring van het college zo nodig het grondverwervingsinstrumentarium in te zetten. Deze verklaring is toegevoegd aan het Afsprakenkader tussen ontwikkelaars en provincie op 20 juni 2007 en is niet aan de raad voorgelegd. De raad had op 11 juni 2007, besloten niet financieel te willen participeren in Distriport.

6. Welke kaders heeft de raad gesteld bij de ontwikkeling van de totstandkoming van het bedrijventerrein Distriport?

De raad heeft duidelijke kaders gesteld voor omvang, kwaliteit en exploitatie van het bedrijventerrein en de periode van uitvoering.

7. Op welke momenten en in welke fasen heeft de raad gesproken over proces van besluitvorming rond het bestemmingsplan Distriport en over welke informatie beschikte de raad op elk moment?

Vooraf besproken bij de raadsdiscussie over participatie in PPS-vorm in de grondexploitatie (juni 2007). De raad heeft daar afstand van genomen en gekozen voor faciliterend grondbeleid, maar stemde wel in met een actieve planontwikkeling wat betreft het publiekrechtelijke traject (vorm gekregen door vertegenwoordiging van de gemeente in de stuurgroep en de projectgroep Distriport).

8. Heeft de raad rondom het bestemmingsplan Distriport tijdig over de juiste en volledige informatie beschikt, om haar controlerende en besluitvormende taak te kunnen uitvoeren? (1/2)

- De lacune in de grondposities van de ontwikkelaars is in een te laat stadium duidelijk geworden, waardoor plotseling nog een exploitatieplan nodig was.
- In de Paragraaf Grondbeleid is geen informatie opgenomen over de grondexploitatie(overeenkomst) Distriport.
- Geen informatie opgenomen in de paragraaf Verbonden Partijen. Dit zou volgens de richtlijn van het BBV wel moeten.

9. Heeft de raad rondom het bestemmingsplan Distriport tijdig over de juiste en volledige informatie beschikt, om haar controlerende en besluitvormende taak te kunnen uitvoeren? (2/2)

- Rapport “Markttoets bedrijventerrein Jaagweg” van de Stec Groep in 2007: alleen samenvatting door college voorgelegd. In de raming was uitgegaan van een maximum scenario. Door het niet in zijn geheel beschikbaar stellen van het onderzoek is de raad een moment voor kritische beoordeling over de fasering van het bestemmingsplan ontnomen (had namelijk langere fasering kunnen zijn).

10. Op welke momenten, in welke fasen en in welke hoedanigheid is het college gedurende het procesverloop betrokken bij geweest bij de plannen m.b.t. tot het bedrijventerrein Distriport?

- In 2004-2007 heeft college veel en actief overleg gevoerd met raad en externe partijen (regiogemeenten, provincie, Tweede Kamer) over de keuze van de locatie Jaagweg, de eraan verbonden voorwaarden en over de vraag om wel of niet in te stemmen met de ontwikkeling van het bedrijventerrein.
- Na de fusie in 2007 was de gemeente vooral in de stuurgroep en projectgroep Distriport actief.

11. Op welke momenten en welke fasen heeft het college de raad geïnformeerd over ontwikkelingen met betrekking tot het bedrijventerrein Distriport?

- De verklaring die namens de gemeente is toegevoegd aan het Afsprakenkader tussen ontwikkelaars en provincie op 20 juni 2007 (bijlage 1 van het Afsprakenkader) is niet aan de raad voorgelegd.
- De raad had op 11 juni 2007 net besloten niet financieel te willen participeren in Distriport. Op 20 juni 2007 wordt in een overeenkomst met andere partijen evenwel een deur geopend voor mogelijke grondverwerving door de gemeente.

12. Hoe heeft het college zich ervan vergewist dat de raad in het proces rondom het bestemmingsplan Distriport tijdig over de juiste en volledige informatie kon beschikken om haar controlerende en besluitvormende taak te kunnen uitvoeren?

Voor belangrijkste conclusies zie reeds hiervoor.

13. Aan welke wettelijke en bestuurlijke eisen heeft de procedure van de totstandkoming van het bestemmingsplan Distriport moeten voldoen en heeft de procedure daaraan voldaan?

O.a. norm van WRO. Aan wettelijke- en bestuurlijke eisen is voldaan. Raad van State als bevoegd gezag speelt belangrijke rol, gevoel van onrechtvaardigheid voor belanghebbenden (maar niet onrechtmatig).

14. Is er van deze procedure afgeweken en zo ja in welke mate, in welke vorm en om welke redenen en is de raad tijdig en volledig hiervan in kennis gesteld?

In bestemmingsplan (maart 2010) zijn niet alle door de raad vastgestelde wijzigingen goed verwerkt. Besloten werd de gecorrigeerde versie alsnog ter visie te leggen (september 2010).

De RvS heeft besloten alleen fase IV van het bestemmingsplan te vernietigen (overschrijding van de 10-jaarstermijn voor realisatie). Als gevolg hiervan is ook het exploitatieplan vernietigd.

15. Heeft het college gehandeld binnen de kaders die door raad zijn gesteld bij de totstandkoming van het bedrijventerrein Distriport?

De ondertekening van de verklaring bij het Afsprakenkader vormt hierop een uitzondering waar het gaat om de toezegging het grondverwervingsinstrumentarium toe te passen indien de ontwikkelaars daarom vragen. De raad is hier ook niet van in kennis gesteld.

16. Loopt de gemeente Koggenland op grond van eerder gemaakte afspraken / toezeggingen enig financieel risico bij het wel of niet doorgaan van bepaalde (toekomstige) ontwikkelingen?

- Risico's: een eventuele herziening van de exploitatieovereenkomst en/of van het exploitatieplan, een nieuw plan voor fase IV en de mogelijkheid dat Distriport geheel niet doorgaat.
- Belangrijkste financiële risico ligt in de realisatie van de 50 ha natuur en in de bijdrage voor de Westfrisiaweg (€6,5 miljoen). Voor wat betreft de bijdrage voor de Westfrisiaweg zijn er in 2011 en 2012 uitspraken van de provincie dat deze het risico draagt.

Antwoord centrale vraag Distriport

Is aan alle geldende wettelijke en bestuurlijke eisen voldaan bij de totstandkoming van het bestemmingsplan Distriport en is de raad tijdig en volledig voorzien van alle informatie om bij de vaststelling van het bestemmingsplan de juiste afwegingen te kunnen maken ten aanzien van haar kaderstellende en controlerende rol?

Uitzonderingen:

1. verklaring van het college t.b.v. afsprakenkader-overeenkomst tussen provincie en ontwikkelaars.
2. In 2007 had de raad met informatie uit het gehele rapport van Stec een andere conclusie kunnen trekken over “nut en noodzaak” (i.v.m. langere fasering).

1. Meer **actieve houding** van gemeenteraad en college.

Beter zicht op de risico's en voor openheid en transparantie in de besluitvorming.

2. De raad dient actiever te zijn in de controle en de bijsturing

Kaders gesteld voor de ruimtelijke kwaliteit van bedrijventerrein, de fasering van de uitvoering in 10 jaar en de financiële betrokkenheid.

3. Raad dient meer tijd te nemen voor een nut-en noodzaak-onderzoek en -discussie.

Inzet van second opinion om alle aspecten, ook behoefteonderzoek, voldoende te kunnen beoordelen en af te wegen.

4. De informatievoorziening aan de raad kan op enkele punten worden verbeterd

(programmabegroting, voortgangsrapportages –zie ook eerdere aanbeveling bij onderzoek naar risicomangement- en jaarrekening).

Dank voor uw aandacht

Zijn er vragen aan de rekenkamercommissie?

Kim Brand, voorzitter

E-mail: rekenkamercommissie@koggenland.nl

Tel. (06) 1003 72 06